

Posudek vedoucího disertační práce

Tomáš Klír

Osídlení zemědělsky marginálních půd v mladším středověku a raném středověku

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou

Praha 2008

Předkládaná práce byla zadána v přímé souvislosti s hodnocením aktuálního stavu archeologického studia středověkého rurálního osídlení v Čechách. Od 60. let minulého století zaujímala tato kapitola významné postavení v kontextu české archeologie, poznávací přístupy a dosahované výsledky plně odpovídaly špičkové evropské úrovni. Od 90. let se však projevovala zjevná stagnace, která českou archeologii začala oddalovat od archeologie britské, skandinávské, německé, francouzské či maďarské. Tato situace měla jistě více příčin, ale nesporně se i u nás začaly působit dvě závažné tendence: Na jedné straně se podstatně zvýšila náročnost vlastního archeologického poznávání, na druhé straně se projevovaly meze samostatného archeologického výzkumu. I u nás se projevovala potřeba obecně chápaných dějin středověké vesnice, integrujících různé druhy pramenů a spojujících různé oborové přístupy. Vzhledem ke skromně rozvíjené tradici agrárních dějin se u nás adekvátní reakce na tuto tendenci jevila obzvláště nesnadná.

Jádro práce předkládané T. Klírem se soustřeďuje na jednu zaniklou vesnici, Kersko poblíž Poděbrad. Autor s jistotou zvládá základní postupy, které česká archeologie středověku zná od konce 60. let, přitom je ale v závažných aspektech důležitou měrou rozvíjí. Samotné vesnické sídliště přestává být statickým celkem a stává se útvarem dynamicky chápaným. Jistě lze zmínit obdobné zahraniční příklady, u nás by však tento přístup našel jen velmi skromné a dílčí analogie.

Zásadní posun vyplynul z důrazu na problematiku adaptačního chování. Následný zájem o tzv. marginální oblasti otevírá důležité možnosti poznání středověkých a raně novověkých hospodářských a sociálních systémů. Můžeme jen zopakovat, podobně orientovaný výzkum představuje důležitý trend evropské archeologie, u nás bychom nenašli adekvátní srovnání.

Práce předkládaná T. Klírem tedy s jistotou využívá archeologické poznávací možnosti a zároveň překračuje úzké oborové hranice. Stává se proto cenným přínosem pro nově

chápané agrární dějiny českých zemí. Můžeme se jen těšit, že daný rukopis bude v brzké době jako celek publikován.

Disertační práce předkládaná Tomášem Klírem představuje kus živého tvořivého myšlení, který se může stát cennou součástí aktuálního diskursu české a středoevropské medievistiky.

Závěr: Podle přesvědčení vedoucího disertační práce rukopis předložený Tomášem Klírem jednoznačně odpovídá nárokům obvykle kladeným na tento druh prací.

Vedoucí práce proto doporučuje zahájení příslušného řízení.

V Praze, 25. 6. 2008

Prof. Jan Klápště